

Tehillim- Psalms for the Ages - Chapter 33 (Part II)

WIT 12/3/14

Rabbi Shmuel Silber - rabbisilber@suburbanorthodox.org

www.rabbisilber.com

1. תהלים פרק לג

א רננו צדיקים ביהוה לישוים נאנה תהלה: ב הודו ליהוה בכנור בכנול עשור זמרו-לו: ג שירו לו שיר חדש היטיבו נגן בתרועה: ד כִּי־יִשָּׁר דְּבַר־יְהוָה וְכָל־מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה: ה אהב צדקה ומשפט חסד יהוה מלאה הארץ: ו בדבר יהוה שמים נעשו וכרוח פיו כל־צבאם: ז כנס כנוד מי הים נתן באצרות תהומות: ח יִירָאוּ מִיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְדּוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תִבְלִ: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא־צִוָּה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: יא עֲצַת יְהוָה לַעֲוֹלָם תַּעֲמֹד מַחֲשָׁבוֹת לִפּוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אֲשֶׁר־יִגְדֹּי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הָעַם | בָּחַר לְנַחֲלָה לּוֹ: יג מִשָּׁמַיִם הִפִּיט יְהוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: יד מִמִּכּוֹן־שָׁבָתוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הִיצֵר יָחַד לָבָם הַמִּבִּין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרֶב־חַיִּל גָּבוּר לֹא־יִפְּצַל בְּרֶב־כֹּחַ: יז שָׁקַר הַסּוֹס לְתַשׁוּעָה וּבָרֶב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־יִרְאָיו לְמַיְחָלִים לְחַסְדּוֹ: יט לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נַפְשֵׁנוּ חֲכָתָה לִיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ הוּא: כא כִּי־בו יִשְׁמַח לִבְנוֹ כִּי בִשְׁם קֹדֶשׁוֹ בִּטְחָנוּ: כב יִהְיֶה־חַסְדּוֹ יְהוָה עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

1. Sing joyously to the Lord, you righteous ones; it is fitting for the upright to offer praise. 2. Extol the Lord with a harp; sing to Him with a ten-stringed lyre. 3. Sing to Him a new song; play well with sounds of jubilation. 4. For the word of the Lord is just; all His deeds are done in faithfulness. 5. He loves righteousness and justice; the kindness of the Lord fills the earth. 6. By the word of the Lord the heavens were made, and by the breath of His mouth all their hosts. 7. He gathers the waters of the sea like a mound; He places the deep waters in vaults. 8. Let all the earth fear the Lord; let all the inhabitants of the world tremble before Him. 9. For He spoke, and it came to be; He commanded, and it endured. 10. The Lord has annulled the counsel of nations; He has foiled the schemes of peoples. 11. The counsel of the Lord stands forever, the thoughts of His heart throughout all generations. 12. Fortunate is the nation whose God is the Lord, the people He chose as a heritage for Himself. 13. The Lord looks down from heaven; He beholds all mankind. 14. From His dwelling-place He looks intently upon all the inhabitants of the earth. 15. It is He Who fashions the hearts of them all, Who perceives all their actions. 16. The king is not saved by a great army, nor a warrior rescued by great might. 17. The horse is a false guarantee for victory; with all its great strength it offers no escape. 18. But the eye of the Lord is directed toward those who fear Him, toward those who hope for His kindness, 19. to save their soul from death and to sustain them during famine. 20. Our soul yearns for the Lord; He is our help and our shield. 21. For our heart shall rejoice in Him, for we have put our trust in His Holy Name. 22. May Your kindness, Lord, be upon us, as we have placed our hope in You.

Approach #1:

2. זרע יעקב פרק לג

מספר אלהים במלואה ידי'ן כג' • (כ) נפשינו חכמה לה'
 עורינו ומגנינו כו' עמ' ד' אם כשיראל עושין רעו' יח'
 אזי הם עדיפן ממנו' ומהקבלין שבר מאתו יח' ולא ע"י
 מלאך ובר כש' מנינו גבי משה טלא קיבל שפע רק מאתו
 יח' עמנו וזה' ש' נפשי' ט' חכמה לה' ל' רצונינו והשקינו
 טא' להיומנו מחכי'ם ומקוים אל' ה' עמנו יח' ש' לקבל שפע
 במדה הצדיקים - כו' לאשר כי עורינו ומגנינו כו' א' דייקא

ר"ל שחל בעלנו עזר ומגן ומחסה ביום זעם * ליהרר
 ולמחול ולהספיע אור יקר השארתו ית"ס עלינו מה שאין
 שום מלאך ושר יכול לעשות כן לאחר שאין בידו : (כא)
 כי בו ישמח לבנו וכו' ר"ל שיעקר וכו' ויא' ויא' אש ששין
 מלחיו בשמחה ועזר לו
 יעב : ב נפשנו הפתח
 : כא פיבו ישמח לבנו
 כב יהי חסדך יהיה
 לבנו : דוד
 שחלמה כי בו ישמח לבנו בעשיית המצו' ובשם קדשו כחמס
 כו' לבן נשנינו חמסה וכו' לקבל ססג מאתו ית"ס עלמס

- (ד) כנ"ל : (כב) יהי חסדך ה' עלינו וכו' ר"ל עפ"י ד' במס'
 כחובות פירות חמס סרקונה ואמר שם בש' עיר דוד לדמו'
 אח אומה ישראלית לענין זה בשכר השירות דהיי' מנחם
 שעושה ה' שבוטא כמו בעל לשדוח אח ישראל עם קרובו
 מן הגלות כידוע שהקב"ה כביכול נקרא לישראל בשם בעל
 לאשה * רק אי' שם בנמ' פעם ראשון מחויב לשדו' בשכר
 השירות כו' ומכאן ואילך אין חיוכ השדיה רק בחורח חסד
 א"כ גם לענין גלות של ישראל פעם אחת מחויב לשדוחם
 ומכאן ואילך הסדיו חונה חיוכיה רק בחורח חסד וזה"ש
 יהי חסדך ה' עלינו ר"ל בגלות הזניה שכן אחר גלות בבל
 העשה לנו בחורח חסד לה' לשדוח אותנו והעיקר לחתומה
 צמנו כאשר יחלנו ר"ל כפי שחלנו בינוי השה ע"ה מאמר
 אס אין סמך כולכיס אל חללינו כו' וזה"ש כאשר יחלנו לך
 דייקא דהיי' שיהא ית"ס בעצמו נהג אותנו ולא וילחו :
- (ה)
- (ו)

Approach #2:

- 3. אבן עזרא תהלים פרק לג פסוק כ
 (כ) נפשנו - בעבור שראינו יראי השם והמייחלים לו נמלטו על כן נפשנו חכת' לו ...
- 4. רד"ק תהלים פרק לג פסוק כ
 (כ) נפשנו חכתה לה', לפיכך: עזרנו ומגננו הוא, בהנצלנו:
- 5. רד"ק תהלים פרק לג פסוק כא
 (כא) כי בו ישמח לבנו. כשיצילנו מן הרעות בו ישמח לבנו, כי הכרנו כי התשועה באה לנו מאתו,
 כי בשם קדשו בטחנו, לפיכך הצילנו:

Approach #3:

- 6. מלבי"ם ביאור המילות תהלים פרק לג פסוק כ
 (כ) חכתה חכה המורה על התקוה מקושר עם חכה מלשון המתנה, וחכינו עד אור הבוקר שממתין על
 תקותו זמן רב, כמו אם יתמהמה חכה לו, וזה ההבדל בינו ובין תקוה ויחול (ישעיה ח' י"ז):
- 7. מלבי"ם תהלים פרק לג פסוק כא
 (כא) כי בו, שאינו התוחלת לה' דומה אל התוחלת לאדם, שהמיחל לתשועת אדם ואינו מושיעו תיכף

הוא נעצב כי אינו בוטח על תשועתו בבטחון חזק כי פן לא יכול או לא ירצה להושיעו, אבל בו ישמח לבנו הגם שלא באה התקוה תיכף, כי בשם קדשו בטחנו בטחון חזק, שבודאי יושיענו אחר ששם קדשו נקרא עלינו, כמ"ש ושם עלינו נקרא אל תניחנו:

8. מלבי"ם תהלים פרק לג פסוק כב

(כב) יהי, מ"מ אבקש בל נצטרך לחכות ולהמתין זמן רב על חסד ה', רק יהי חסדך ה' עלינו תכף כאשר יחלנו לך ותושיענו תיכף:

9. תהלים פרק יג

וַיֵּאָנֵי | בַּחֲסֶדְךָ בְּטַחְתִּי יִגַּל לִבִּי בִישׁוּעֶתְךָ אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי:

6. But I trusted in Your loving-kindness, my heart will rejoice in Your salvation; I will sing to the Lord for He has bestowed [it] upon me.

10. הרב רבי לוי יצחק מברדיטשב זצוק"ל (חובא בספר לב השמים דף 24)

זה מה שאמר דוד המלך לפני ח' כל העולם שמחים רק לאחר שה' עונה להם.

אבל אנחנו, עם ישראל, בני אברהם יצחק ויעקב וארבע האימחות הקדושות... אצלנו זה כל כך שונה: אנחנו יודעים, בטוחים ומרגישים: הקב"ה יעזור לנו. אנחנו יודעים בוודאות שה' מקשיב לתפילותינו.

"ואני בחסדך בטחתי" – אני בוטח בך, רבונו של עולם, ואני יודע... אני יודע שתסלח לי. ואני יודע שתעזור לי לתקן הכל. ואני יודע שתתן לי שנה טובה.

ולכן, אפילו לפני כן, אפילו לפני שתעזור לי ותושיע – "יגל לבי בישועתך". אני כבר שמח בישועתך.

11. בראשית פרק ל

(כב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֲלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ: (כג) וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר אֶסָּף אֱלֹהִים אֶת־חֲרָפְתִּי: (כד) וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יִסָּף יִקְנֶה לִּי בֶן אַחֵר:

22. And God remembered Rachel, and God hearkened to her, and He opened her womb. 23. And she conceived and bore a son, and she said, "God has taken away my reproach." 24. So she named him Joseph, saying, "May the Lord grant me yet another son!"

12. רש"י בראשית פרשת ויאל פרק ל פסוק כד

(כד) יוסף ה' לי בן אחר – יודעת היטב צנזורה שאין יעקב עתיד להעמיד חלל שנים עשר שבטים, אמרה יהי רצון שחזתו שהוא עתיד להעמיד יחא ממני, לכך לא נחפללה חלל על בן אחר:

13. רשב"ם בראשית פרשת ויצא פרק ל פסוק כד

(כד) ותקרא את שמו יוסף – על שאמרה אסף אלהים את חרפתי. ואם כן תקראהו אסף, יו"ד של יוסף למה? על שם שנתפללה יוסף י"י לי בן אחר, הרי שם זה משמש שני אמירות, אסף ויוסף: